

Claudia LIPAN

Arta frumoasei flori

Teatrul nipon se bazează cu uriașă încredere pe modificările de structură ale textelor. Structura poveștii aduse în scenă nu are definiție, nu e un text scris pentru teatru, nu e poezie, fabulă, folclor, însemnare laică. În teatru, ele devin poeme dramatice. Un asemenea poem este și *Pușca de vânătoare*, roman de debut al scriitorului japonez Yasushi Inoue. Amintind de răsturnările sociale ale unei Japonii de după război, textul nu impune rigorile artei asiatice. Același lucru se întâmplă și cu dramatizarea Lianeii Ceterchi la Teatrul Act. Punând în discuție o situație modernă, textul păstrează din rigorile amintite mai devreme imaginea „tragediilor domestice”, copleșite cu patos narativ și fantezii mitologice.

Povestea de iubire a lui *Yosuke Misugi* o regăsim în amintirile poetului povestitor (Claudiu Istodor), legând lucrurile de oameni și oamenii de singurătate. Vânător, reprezentant al unei clase burgheze, *Yosuke* aparține mai mult creștelor înzăpezite de pe Amaji decât lumii. Vădit impresionat de izolarea prețioasă a eroului, poetul ar vrea să vadă în ea un ritual. Fuga personajului și a celor de care aparține în mod inevitabil, nu e provocată. Nu se confundă cu evaziunea, inadaptarea sau refuzul. Este o fugă continuă spre sine. Ea există deja în suflet, îi sunt respectate impulsurile, îi este controlat dezechilibrul. Se comportă ca taină și este numită de autor „micul șarpe”.

Căsătorit cu *Midori-san*, *Yosuke* duce o existență monotonă, întreruptă doar de imaginea „bărbatului ce calcă apăsat cu cizme înalte peste țurțurii pământului”. Soția este un echilibru perfect, dar insuficient. Drept urmare, surprinderea soțului pe o plajă în compania altei femei nu se compară cu vina sau blestemul. Este o frustrare

aproape occidentală (cât de bizar pare un cântec de Edith Piaf în conjunctură...) din care se va desființa căsătoria (într-o lume în care, teoretic, nu se pot desființa căsătorii). Rodica Negrea este departe de complexul soției descurajate. Ea găsește soluții limpezi, e „bărbată”, își duce la capăt datoria de femeie și pretinde la divorț o casă cu priveliște bună. Dacă *Yosuke* nu poate fi bărbatul potrivit („cu ceafa splendidă ca prospețimea lămâii și linia la șolduri ca de antilopă”), ea se adaptează oricând la melancolia modernă pictată de Gauguin. Desprinderea de căsnicie și de lume este calmă, indiferentă și tăcută. Rodicăi Negrea îi lipsește – cum cere personajul – anotimpul. Ceea ce o determină să evolueze excelent. Tresare la fiecare cuvânt rostit cu aceeași perseverență. Cu același anotimp. Ca și cum atunci când se apucă să calce pantalonii soțului infidel, se apucă și de o nouă viață. Cochetează cu influența străină a personajului și în timp ce urlă de durere în interior, are farmec, spontaneitate, poftă de provocări.

Saiko-san, în pofida unei iubiri mistuitoare pentru *Yosuke*, este o femeie plină de spaimă. De spaima mirării, de spaima tristeții... Gândurile ei se revarsă în timp cu straniețe, cu o bucurie fragilă. Trăiește frumusețea unui munte unde își consumă iubirea ca o privire ascunsă în spatele umbrelei din hârtie creponată. Dacă ar fi să aleagă între femeia fericită și femeia iubită, ar zice despre sine că n-a fost fericită, dar a iubit. Irina Movilă este foarte aproape de noblețea iubirii unei femei nipone și respectă cu sfințenie acest sentiment. E un om nefericit care se poate gândi permanent la o fericire fără margini. Superba scenografie cusută de Carmencita Brojboiu în jurul personajelor este suportul pe care

Irina Movilă sprijină o partitură vulnerabilă. O menajează în contact cu obiectele, cu lămpile, ceainicele și aromele, fiind singura care le găsește o explicație.

Shoko-san, fiica lui *Saiko*, se simte închisă, nelămurită în relația de iubire a unei mame pe care o adoră. Tradiția spațiului geografic o ajută să pună preț pe fiecare lucru, iar acest fiecare lucru trebuie să fie luminos ca soarele. Moartea neașteptată a mamei înseamnă imaginea distorsionată ce provoacă revoltă. Aflând ulterior de legătura mamei cu *Yosuke*, *Shoko* se hotărăște brusc să vândă haine europene într-un butik. Revolta ei nu e slăbiciunea lui *Saiko*, ci ironia lui *Midori-san*. Simona Mihăescu insistă pe naivitatea copilărească a eroinei, pe schimbări de situație permise unei oarecare

libertăți. Riscul acestei stări rezumă, însă, textul, evită carapacea în care se închide personajul și semnificația lui.

Spectacolul *Pușca de vânătoare*, așa cum l-a propus Liana Ceterchi în spațiul intim al Teatrului Act, are tot ce-i trebuie pentru a fi un spectacol bun. Fără să trimită la tehnicile teatrului japonez, fără să speculeze imaginea ternară a lumii (om, pământ și cer), fără să dispună de mitologie. Iubirea din care oamenii își izgonesc singurătățile, face din acest spectacol o artă a frumoasei flori.

Teatrul Act – Pușca de vânătoare după Yasushi Inoue. Regia: Liana Ceterchi. Scenografia: Carmencita Brojboiu. Cu: Rodica Negrea, Irina Movilă, Simona Mihăescu, Claudiu Istodor. Data premierei: 18 februarie 2001.

Cristina MODREANU

Rodica Negrea – absența care începe să doară

Se întâmplă uneori să descoperi, la un moment dat, pe scenă, un actor despre care până atunci nu-ți puseseși nici o întrebare, a cărui absență nu te durea, pentru că îți era indiferent destinul lui artistic. Adevărul este că eu una mi-am pus întrebarea „De ce n-o văd pe scenă mai des pe Rodica Negrea?”, abia în clipa în care, asistând la sărbătorirea doamnei Olga Tudorache la „Casandra”, am văzut, printre fragmentele de spectacole ce o aveau ca protagonistă pe cunoscuta actriță, unul în care două artiste de forță asemănătoare a expresiei, deși de vârste diferite, își dădeau replica într-o scenă absolut memorabilă prilejuită, cred, de spectacolul cu *Efectul razelor gamma asupra anemonelor*. Am văzut-o apoi pe Rodica Negrea (fiindcă ea era „cealaltă”, jucând acolo alături de fosta ei profesoară, cum am aflat pe urmă), într-un

spectacol destul de neîmplinit, care însă prindea viață din clipa în care ea punea piciorul pe scenă. E vorba despre *Pușca de vânătoare* după Yasushi Inoue, în regia Liane Ceterchi, un spectacol cu care câțiva actori ai Teatrului Mic își găsesc o oază în spațiul strâmt al Teatrului Act, încercând să se apere de uscăciunea interioară de care sunt cuprinși ne jucând în teatrul lor. Văzând-o aici pe Rodica Negrea, am avut senzația acută că un artist adevărat a fost salvat, ca și cum rolul acesta al femeii trădate care are forța, frizând masochismul, de a trăi suportând trădarea zi de zi, o viață întregă, a acționat pentru ea asemenea unui colac de salvare. Interpretarea actriței este un spectacol în sine, un recital pe care ea îl susține nuanțat, apelând când la treceri bruște, neașteptate, de la o stare la alta, când la schimbări de ton aproape imperceptibile,